No. 6. DINGSDAG 13 JANUARIJ. 1857.

VIER EN DERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30, buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels *f* 1.00 en voor elken regel meer 15 cent, behalve 35 cent zegelregt.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe,

De voorbereidende werkzaamheden tot de ligting der Nationale Militie voor 1857 willende regelen, en daartoe gelet hebbende op de te dien onderwerpe betrekkelijke resolutien van den 15 November 1826 no. 12 en den 10 November 1827 no. 24, mitsgaders op de verdere, bij vroegere ligtingen gegevene, voorschriften;

Besluit:

Art. 1. Enz.

Art. 2.

Heeren Burgemeester en Wethouders der verschillende gemeenten in dit gewest uit te noodigen, om herhaaldelijk, bij publicatie, ter kennis van de belanghebbenden te brengen: dat de manschappen, die bij de Nationale Militie voor *zich zelve* dienen en in den loop van dit jaar, hetzij door *het overlijden van eenen vader of stiefvader, of wel van eene moeder of stiefmoeder; weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen*, of eindelijk *door overlijden van eenen broeder of broeders*, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen vervat in art. 21, in verband met artt. 91 en 94 der wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no. 1), verkregen hebben of mogten verkrijgen, en van de dienst verlangen te worden ontslagen, zich daartoe, vóór den 15 Januarij 1857, bij request met overlegging van de noodige bewijsstukken, aan het Bestuur hunner gemeente behooren te adresseren; met kennisgeving, dat de aanvragen om ontslag, ter zake voorschreven, welke niet vóór den 15 Januarij 1857 bij de Gemeentebesturen ingekomen zijn, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde mogten worden bevonden, voor dat jaar niet kunnen worden toegestaan.

Art. 3. Enz.

Extract dezer art. 2 zal van nu af tot en met de eerste helft der maand Januarij 1857, telken veertien dagen worden opgenomen in de Drentsche Courant.

Assen, 20 November 1856.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe, brengt ter algemeene kennis, dat gedurende dezen winter, telkens bij invallenden en doorgaanden dooi, de tolboomen op den grooten Rijksweg in dit gewest, alsmede op den provincialen weg van Assen naar de Hilte zullen gesloten zijn voor alle karren, voer- en rijtuigen, welke gehouden kunnen worden met meer dan *vijfhonderd Nederlandsche ponden* geladen te zijn, gelijk mede voor diligences en postwagens voor meer dan negen personen ingerigt of met andere goederen dan die der passagiers beladen.

Assen, den 4 December 1856.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Drenthe,

Brengen ter kennis van de besturen en ingezetenen der belanghebbende gemeenten in deze Provincie, dat, volgens ontvangene kennisgeving van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Overijssel door den Gemeenteraad van Steenwijk is besloten tot het instellen van eene veemarkt in die gemeente, op den Maandag volgende op den 3 Dingsdag van de maand September.

Zullende, waneer de bedoelde besturen of ingezetenen daartegen bezwaren mogten hebben, en zij er belang in stellen, dat daarop worde gelet, die bezwaren alsdan voor den 14 dezer aan dit Collegie schriftelijk moeten worden medegedeeld, terwijl het er anders voor zal worden gehouden, dat zoodanige bezwaren niet bestaan.

Assen den 7 Januarij 1857.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK,
Voorzitter,
W. H. HOFSTEDE,
Griffier.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

11 Jan.

„De Zwitsersch-Pruissische kwestie is geschikt!" roept de telegraaf."

En hoe?

„Zwitserland stelt de koningsgezinde gevangenen op vrije voeten en deze verlaten onmiddelijk het Land, tot dat de geheele zaak tusschen de Republiek en Pruissen is bijgelegd.

De onderhandelingen echter hebben tot grondslag Neufchatels onafhankelijkheid en Pruissen ziet onmiddelijk van elke vijandelijkheid af, opdat de Zwitsersche Bondsvergadering beraadslage zonder eenigen dwang. Van 't oogenblik, dat de gevangenen in vrijheid zijn gesteld, zal Pruissen geene aanleiding hebben, om eenige dreigende demonstratie tegen Zwitserland uit te oefenen.

Engeland geeft zijne goedkeuring aan die voorwaarden en de Duitsche Bond acht die aannemelijk.

Te Bern heerscht groote vreugde over de hoop op eene minnelijke schikking, te meer daar de Zwitsersche Bondsvergadering hare goedkeuring aan die voorstellen heeft gehecht.

Zoo roept, zeggen wij, de telegraaf ons toe uit Bern en wel onder dagteekening van 8 Jan. jl.

Dat laat zich hooren, maar als twee twisten is het noodig, dat twee goedkeuren wat een derde tot vrede voorstelt.

Laat ons dus hooren wat men uit Pruissen schrijft, onder dagteekening van 9 Januarij:

„Al wat men zegt van eene minnelijke schikking tusschen Pruissen en Zwitserland kan op ons Gouvernement geen invloed uitoefenen, zoo lang de voorwaarde, dezerzijds gesteld, niet is vervuld: *onvoorwaardelijke loslating der koningsgezinde gevangenen.* Is daaraan niet voldaan, dan berusten alle voorstellingen over te treffen schikkingen, op losse gronden. Dat overigens Pruissen geneigd is om op vriendschappelijke wijze de kwestie te vereffenen, is genoeg bekend."

Wist de *Zeit.*, het orgaan van den Pruisschen kabinetspresident, toen hij het bovenstaande schreef, wat te Bern werd gezegd?

Wij weten het niet, maar gelooven het wel, want er is immers geen afstand meer.

De *Neue Pruissische Zeitung*, die gewoonlijk goed onderrigt is, wantrouwt de depêche uit Bern en toont aan dat de bepaling althans: „Pruissen zal tegen Zwitserland niets vijandelijks ondernemen, als de gevangenen op vrije voeten zijn gesteld," valsch is, want zulk eene bepaling was immers geheel overbodig. Als de invrijheidstelling is geschied, vervalt immers elke reden tot vijandelijkheden.

Op 8 Januarij echter liepen te Berlijn ook betere tijdingen. Men wilde er weten, dat Zwitserland de gevangenen zoude loslaten *zonder eenige voorwaarden*, en dat de verdere vereffening des geschils zou worden toevertrouwd aan eene Commissie uit de Groote Mogendheden, onderteekenaren van het Londensch protocol.

Nog eene andere tijding bevat het volgende:

Zwitserland laat de koningsgezinde gevangenen vrij, *uit krachte van zijne souvereiniteit*, en daarna zal er worden onderhandeld.

Wat is nu van dit alles het digst bij de waarheid? Wij weten het niet. Dat echter Pruissen tevreden zou zijn met eene loslating der gevangenen, vergezeld van eene verbanning voor een onbepaalden tijd, is niet wel te gelooven, terwijl eene onvoorwaardelijke loslating, uit krachte van Zwitserlands *souvereiniteit*, eene oplossing zou zijn van het geschil, waarover geheel Europa zich zou vrolijk maken. Als echter Zwitserland dan meende *niets* toe te geven en Pruissen zoo alles verkreeg wat het wenschte, dan was de vrede verzekerd en Europa ook tevreden.

De democratie in Duitschland kiest met groote woorden partij voor Zwitserland en geeft de Pruissische pers dikwijls aanleiding tot spotternij. Zoo trekt een Beijersch blad te velde tegen het vervoer van Pruissensleger over Duitsche spoorwegen. enz. enz., en wordt deswegens door een Berlijnsch blad gevraagd, of het Bamberger bier dit jaar ook van extra sterke kwaliteit is?

Meer andere aardigheden uit den nog onbegonnen strijd zouden wij kunnen mededeelen, maar de ruimte ontbreekt ons.

Het Parijsche vredes-congres is geëindigd en heeft *op het papier* besloten, dat op de wateren der Zwarte zee en aan de oorden van den Donau op 30 Maart geen vijandelijk Engelsch schip en geen Oostenrijksch legercorps meer te zien zal zijn. Een *goed* besluit, als het goed wordt uitgevoerd. Maar de vredemakers zochten allerlei achterdeurtjes, althans de Engelsche en Oostenrijksche, en dat is geen goed voorteeken.

Hopen wij het beste, want hoop doet *leven.*

In Engeland is nog altijd Canton op het tapijt, en zeer verschillend is het oordeel, over *Seymour's* bombardement geveld. Men weet echter. als het er maar even door kan, vergeeft *John Bull* zijne krijgsoversten gaarne eene daad van geweld. Overigens schijnt het, dat Frankrijk, Engeland en Amerika het bepaalde plan hebben. om China, des noods, met geweld van wapenen, de Europeesche beschaving te presenteren.

„Ook het Christendom, door overtuiging?" vragen sommigen, en het antwoord van velen is: „ja, evenals dat thans in Turkije wordt gehuldigd!!

De Engelsche *Times*, de zesde groote Mogendheid, vaart zeer tegen Pruissen uit en zegt: het groote Pruissen rust zich toe ten strijde tegen het kleine Zwitserland — het groote Pruissen, welks adelaarsvleugelen zich over midden Europa uitspreiden, welks regter vleugelspits Rusland en welks linker Frankrijk aanraakt.

Dat is goed gezegd, zelfs van een vijand van Pruissen en zeer juist tevens, maar — vraagt een geacht Berlijnsch blad — wat is de zin, de strekking van dat artikel? De politiek is te nuchteren om tevreden te zijn met een meesterstuk van stijl, geleverd door den zoogenaamden „donderaar" van de *Times*, een man, die niet veel schrijft, maar als hij de pen opneemt, zeer buitensporig kan zijn. Wat beteekent dat artikel? Er is in te vinden een penne-oorlog tegen het Engelsche Hof en Pruissen beide. Zoo mort de *Times* ook tegen de zending van Sir *Campbell*, de lieveling des Volks en der armee. naar Berlijn, waar hij, namens de Koningin aan den Doorluchtigen Vriend van Haar Huis, den toekomstigen schoonvader harer dochter, het kommandeurs-kruis der Bath-orde brengt. Ons dunkt dat, als de *Times* zoo spreekt, hij eene klove tracht op te werpen tusschen de Koningin en haren eersten dienaar.

Maar de *Times* gaat verder en zegt, ten aanzien van het Neufchatelsche geschil: „wij zijn met Zwitserland en willen dat beschermen tegen alle Pruissen der wereld." Ach, menigeen is beschaamd geworden, die alleen op *Palmerston*'s hulp rekende.

„De *Times* (de *Tijd*) draagt zijn naam met eere, want wat hij heden predikt, verloochent hij morgen en hij heeft eene politiek van den dag.

„Of echter, zoo eindigt het bewuste Berlijnsche blad, het verstandig is Pruissen van Engeland te vervreemden — de geschiedenis heeft hierop gewantwoord en zal weder regt doen."

Er is echter nog ander nieuws in Engeland, en wel eene redevoering, die in Rusland met verontwaardiging zal worden vernomen en Europa stof tot velerlei aanmerkingen zal geven, en zelfs in Engeland niet zal gespaard worden door de roede der kritiek.

Die redevoering werd uitgesproken door sir *Robert Peel* en wel bij de inwijding van eene bibliotheek te Birmingham. Hij maakte tijdens de krooning van Keizer *Alexander II* eene reis in Rusland, en het verhaal dat hij daarvan in 't openbaar gaf is niets anders dan eene bespotting van den admiraal *Napier*, van den grootvorst *Constantijn*, van de Russische beambten, van het corps diplomatiek, toen te Moscou vergaderd, maar inzonderheid van den *verhaler* zelven.

Inderdaad, de zoon van Engelands grooten staatsman heeft daardoor zijn naam niet in de schatting van alle weldenkenden verhoogd. Hij heeft menigen toehoorder doen lagchen, maar de tijd is er reeds en zal nog meer komen, waarin al het belagchelijke daalt op het hoofd van hem, die een ander vermaakte. Hij deed het ten koste van zich zelven!

Verger verschijnt op 17 e.k. voor het hof van assises der Seine. Hij wil geen advocaat en verzekert, dat men hem, als hij zich heeft verdedigd, in vrijheid zal stellen, althans genade zal verleenen. Is dat inderdaad zijne meening. dan zou men hem wel voor dwaas mogen verklaren, en de geestelijkheid wenscht niets liever. Zij ziet, en dat is zeer natuurlijk, hoogst ongaarne een priester op 't schavot. Sedert de revolutie is dat niet met het bloed eens geestelijken besproeid.

Toen de Keizer den moord vernam, sprong hij, zoo zegt men, eenige schreden achteruit.

Als opvolger van Mgr. *Sibour* noemt men den Bisschop van Nancy, een man van zeer beschaafde manieren en aalmoezenier des Keizers, en den Bisschop van Montpellier.

De Keizer van Oostenrijk bevond zich, volgens de jongste berigten, te Verona. Te Padua had hij den Pruissischen kolonel *von Manteuffell*, met eene buitengewone zending van den Koning van Pruissen belast, ten gehoore ontvangen, waarna genoemde staatsman onmiddelijk was vertrokken.

De heer *von Hassenpflug*, oud Hessisch minister, en thans te Cassel verblijf houdende, liet zich onlangs als lid voorstellen in een casino of societeit der stad, waar de aanzienlijkste stand der maatschappij vergaderde. Hij werd gedeballotteerd. Dit baarde groot opzien, maar meer nog, dat daarop de societeit, op bevel der politie, werd gesloten. Het Gouvernement zag in de afwijzing van den geheimraad eene vijandige daad tegen hetzelve.

Napels werd in den nacht van 4 op 5 Januarij weder in schrik gebragt, en geen wonder dat een iegelijk weder aan eene politieke demonstratie dacht. Men vergiste zich, hoewel er een groot ongeluk was geschied. Een stoomboot sprong in de lucht, en met haar een groot aantal menschen. 't Was de *Carlo Terzo*, die op reis zou gaan naar Sicilie en vele gepasporteerde soldaten aan boord had. Alles was gereed om te vertrekken en men wachtte slechts op den etat-major, die den avond in de stad doorbragt. Eensklaps vat de kruidkamer vuur en het vaartuig sprong als een bom, een gedeelte der passagiers in de lucht werpende en verwond of gedood in het water terug brengende. Een Engelsche stoomboot gaf zich, en met veel geluk, onbeschrijfelijke moeite, om de verminkten en hier en daar rondzwemmenden te redden.

Het leger zal een monument oprigten ter plaatse waar op Koning *Ferdinand* een moordaanslag werd gepleegd.

Overigens is de toestand van Napels, behalve de droevige gebeurtenissen waaraan het ten doel staat, zeer ongunstig. Overal wantrouwen en vervolging. Men is steeds beangst voor den dag van morgen en de vreemdelingen verlaten de hoofdstad.

Madrid geeft ons geen nieuws. Het Ministerie houdt zich met een niet zeer genoegelijk werk bezig en wel met het opmaken van het budget. Dit is nergens een vermakelijke arbeid en 't minst in Spanjes hoofdstad.

Te Valentia was het onrustig en ontevreden, en hongerig is men bijna overal. Dit geeft ook zijne drukte en verbittering in het leven van Bewindslieden. Daarenboven

zijn aanslagen tegen het leven van individuen en diefstallen aan de orde van den dag.

Wanneer zal er toch in dat door de natuur zoo gezegend land eens orde en daardoor *rust* komen!

De koning van Hannover, na al de graden der vrijmetselaars-orde te hebben doorloopen, is benoemd tot grootmeester van alle loges des koningrijks.

Uit Constantinopel schrijft men, dat de Engelsche vloot zich gereed hield, om op 't eerste bevel naar huis te keeren. Ook had de Sultan een brief ontvangen van den Schach van Perzie, en met welk doel? Om *raad* te vragen. Dat veronderstelt geen groot verstand bij den Beheerscher van Perzie. Bij den Sultan raad vragen, die zelf gewoonlijk ten einde raad is!

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Aan de *Amst. Ct.* wordt het volgende uit Parijs geschreven:

Een persoon, wiens betrekking en stand hem in staat stellen zeer goed onderrigt te zijn, meldt mij de tijding, die ik mij haast u mede te deelen. Volgens zijne uit goede bron geputte inlichtingen, hebben verscheidene leden der ontbonden Kamer van het groothertogdom Luxemburg het voornemen opgevat, bij de groote mogendheden in beroep te komen tegen de staatkundige maatregelen, onlangs door den Koning-Groothertog genomen, ter uitvoering van de besluiten van den Duitschen Bondsdag. De adressanten gelooven zich te kunnen beroepen op het tractaat van 19 April 1849, krachtens hetwelk Luxemburg onder het gezag van den Koning-Groothertog is teruggekeerd, en eischen op grond van dat tractaat het behoud der burgerlijke en staatkundige waarborgen, die zij op dat tijdstip genoten; zij oordeelen dat de groote mogendheden, die het tractaat van 19 April 1849 geteekend hebben, gehouden zijn hunne regten te doen eerbiedigen. Naar het schijnt, zijn stappen gedaan om deze zaak bij de Parijsche conferentien te doen behandelen, doch zoo als blijkt, zijn zij zonder gevolg gebleven. De conferentien hadden zich ook met deze kwestie niet in te laten, alleen geroepen als zij waren, om de nog onafgedane punten met betrekking tot het vredestractaat van 30 Maart tot oplossing te brengen. Men wil echter, dat de behandeling der Luxemburgsche aangelegenheid door de Parijsche conferentien niet bepaald is geweigerd, maar dat er hoop gegeven is ze ter sprake te brengen, wanneer de gevolmagtigden, waarschijnlijk binnen kort, weder zullen moeten bijeenkomen ter regeling van geschilpunten van meer algemeen belang. Eindelijk wordt er bijgevoegd, dat de ex-afgevaardigden van Luxemburg op de medewerking der Engelsche regering kunnen rekenen. De nieuwe conferentien, hier bedoeld, zijn vermoedelijk die, welke de kwestie van Neufchatell moeten regelen, daar het nu zeker schijnt, dat de zaak langs den diplomatieken weg is of zal worden vereffend.

— In den avond van den 4 dezer had er te Zutphen eene ernstige vechtpartij plaats in een nachthuis, tusschen den hoofd-agent van policie en drie dragonders van het in die stad in garnizoen liggend 3e regiment, naar aanleiding van eene door eerstgemelden herhaaldelijk gedane waarschuwing om het huis te verlaten, als zijnde na besloten tijd, ten gevolge waarvan deze op ergerlijke wijze is mishandeld geworden, zoodat zich de bevoegde autoriteit de zaak heeft aangetrokken.

— Men herinnert zich, dat bij de laatste verkiezingen voor een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het kiesdistrict Zwolle, eenige duizende aanbevelingsbriefjes voor de kandidatuur van den heer *Groen van Prinsterer* zijn verspreid, zonder naam van drukker of schrijver. Daarover was wel is waar eene instructie begonnen, maar men hoorde hiervan niets meer, tot dat de heer *Machielsen* te Zwolle met de betrekking van officier van justitie bekleed geworden is, die zich gehaast heeft om de stukken der instructie, welke sinds lang reeds afgeloopen was, aan de arrond.-regtbank te onderwerpen. Zijn wij niet kwalijk onderrigt, dan is door deze regtbank de zaak naar die van Utrecht verwezen, omdat gebleken zoude zijn, dat de boekdrukkers *Kemink* aldaar de bewuste aanbevelingsbriefjes zouden hebben gedrukt, zonder den auteur te willen noemen. *Handbl.*

— Uit Luxemburg schrijft men: „De *Gazette de Trèves* berigt, dat de Prins en de Prinses *Hendrik* der Nederlanden zich te Luxemburg gereed maken, om het Groothertogdom te verlaten en naar den Haag terug te keeren. Men verhaalt, dat het Luxemburgsch parket dezer dagen ook de *Nieuwe Rott. Cour.* voor Prins *Hendrik* heeft aangehouden, waarin over de Luxemburgsche zaak een artikel voorkwam, doch dat de Prins, onder betuiging van zijne ontevredenheid over zulk eene toepassing der wet op de drukpers, zijn blad heeft laten halen.

Amsterdam, 11 Jan. Bij een dezer dagen door den Koning genomen besluit is bepaald, dat het ledergoed voor het wapen der infanterie van het leger voortaan zal bestaan uit eene om het lijf gesloten koppel met koperen slot, waarop het nommer van het regement, een granaat of hoorn geplaatst; wordende de patroontasch door middel van een passant aan den koppel bevestigd; zijnde tevens in het model der trommen eenige verandering bevolen: zullende die voorwerpen voortaan korter wezen.

Groningen, 10 Jan. Gisteren werd te Winschoten, onder geleide van den Rijksveldwachter *J. T. Bruins* en den veldwachter *Bodewitz*, beide van Vlagtwedde, binnen gebragt *Jan Vos*, (ook genaamd *Standeveld*) die dezer dagen uit de gevangenis te Groningen is ontsnapt. De ontvlugte is hervat te Horsten onder de gemeente Onstwedde. *Gron. Ct.*

— Als eene bijzonderheid wordt uit Winschoten gemeld, dat bij den heer *Hk. Mulder* aldaar dezer dagen twee varkens zijn geslagt, welke ruim tien maanden oud zijnde, het buitengewoon gewigt hadden van 871 halve Nederl. ponden.

Texel, 5 Jan. Heden nacht omstreeks 1 uur bij eenen vliegenden storm uit het N. O. met hevige sneeuwvlagen, is in de Eijerlandsche gronden nabij Texel vervallen en gestrand, het Noordsche fregatschip Isabella, van Drammen naar Londen gedestineerd. Nadat omstreeks 's middags 12 ure, daarvan het achterschip was stuk geslagen, heeft de equipage, 15 man sterk, zich in de barkas begeven en gelukkig met dat vaartuig tegen 1 uur het strand achter Akyab te Texel bereikt, alwaar de bemanning dadelijk zoo veel doenlijk werd verpleegd, waarop zich ook bij hen vervoegde de vice-consul van Zweden en Noorwegen, die onmiddelijk orde stelde op eenige wagens, waarmede zij naar het dorp den Burg vervoerd werd. Op eenen kleinen afstand van het dorp echter bleven de rijtuigen als het ware in de sneeuwbergen bedolven, en moesten de paarden worden afgespannen. Gelukkig evenwel was zulks in de nabijheid van het dorp, alwaar door de zorg van voornoemden vice-consul in het verdere noodige op eene lofwaardige wijze werd voorzien. Van schip en lading is thans nog niets naders bekend, men zegt dat in de nabijheid van het fregatschip nog een tweede schip zoude gebleven zijn. Door de hevige storm en sneeuwjagt konde men echter niets onderscheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Men vermoedt, dat de zooveel aanstoot lijdende *crinoline* zal ophouden dames-mode te zijn, vermits de keizerin van Frankrijk, bij gelegenheid van het laatste bal tot veler genoegen het voorbeeld heeft gegeven, tot het weglaten van die overtolligheid.

— Uit Athene schrijft men van 29 Dec., dat de koninklijke troepen een gevecht hebben gehad met de Turksche roovers aan de grenzen, waarbij laatstgenoemden met een aanmerkelijk verlies aan dooden en gekwetsten zijn verslagen.

— Het huwelijk van graaf *de Morny* met prinses *Troubetzkoi* is reeds met goedkeuring van keizer *Napoleon* en in bijzijn van den keizer en de keizerin van Rusland gesloten. De prinses is voor een paar maanden pas uit het klooster gekomen; ze brengt slechts eene buitengewone schoonheid en haren naam ten huwelijk. De graaf heeft haar als bruidsgeschenk voor 2 millioen aan edelgesteenten aangeboden. *Rothschild* zegt van den voorzitter van het Wetgevend Ligchaam: „Hij is na mij de rijkste man in Frankrijk."

— De dagbladen verhalen de volgende zonderlinge gebeurtenis: Eene der vrouwelijke dienstboden van het kasteel Ludon nabij Bordeaux, woont in een afgelegen gebouwtje, dat tot het kasteel behoort. Op korten afstand van daar woont een boer. Deze wist dat de vrouw onlangs 800 francs geërfd had; hij lokte haar daarop onder het een of ander voorwendsel bij zich aan huis en dreigde haar met den dood, indien zij hem dat geld niet gaf. Er bleef niets voor haar over dan toe te geven. Vergezeld door den boer begaf zij zich dus naar hare woning en gaf hem het geld. Naauwelijks was dit echter geschied, of de boer verklaarde haar, dat hij haar niet in leven kon laten, vermits zij hem gewis den volgenden dag zoude aanklagen. Hij liet haar de keus van den dood dien zij zou ondergaan. De arme vrouw, ziende dat bidden noch kermen baatte, koos tusschen mes en strop het laatste. De ellendeling maakte zich daarop van haar meester, bond haar de handen op den rug en bond haar voorloopig op die wijs aan het ledikant. Alsnu nam hij een stevig touw, maakte aan het beneden-einde een strop en klom op een stoel om het boveneinde aan een balk der zoldering te bevestigen. Op het oogenblik dat die arbeid voltooid was, zag de vrouw, niettegenstaande den doodsangst, waarin zij verkeerde, dat de boer zijn regterarm in den strop gestoken had, om te beproeven of de geheele toestel wel sterk genoeg was. Met de snelheid der gedachte trapte zij daarop den stoel, die in haar bereik stond, weg; de boer viel, maar bleef na eenig slingeren, met zijn arm in den strop hangen. Weldra perste de pijn hem wilde kreten af; de vrouw van hare zijde schreeuwde niet minder hard om hulp; maar de plaats was al te afgelegen en niemand daagde ter verlossing op. Eerst den volgenden morgen hoorde men het hulpgeroep en snelde men toe. De vrouw werd verlost en de boer die meer dood dan levend was, tengevolge der doorgestane marteling, werd gevankelijk naar Bordeaux gevoerd.

— Volgens *la Patrie* is het berigt, dat de vader, de moeder en een der broeders van *Verger* zich zelve het leven hebben benomen, ongegrond. Zijn vader, meldt genoemd blad, is nog in leven; zijne moeder stierf op het ziekbed en geen zijner broeders beging een zelfmoord.

— Men verneemt, dat op den morgen van den dag, waarop *Verger* den moord op den aartsbisschop pleegde, deze zich bij hem had vervoegd en hem verzocht, ter zijner gunste te interveniëren bij den bisschop van Meaux, om hem eene kleine pastorij in de nabijheid van Parijs te verleenen. De aartsbisschop ontnam hem alle hoop en nu verwijderde zich *Verger*, onder het uitbraken van de verschrikkelijkste bedreigingen, waarop Mgr. *Sibour* alleen antwoordde: „Ik vrees op aarde slechts eene zaak, namelijk mijn pligt niet te doen."

— Verscheidene aartsbisschoppen en bisschoppen in Frankrijk hebben mandamenten uitgevaardigd, houdende bevelen tot het uitspreken van gebeden voor de zielrust van den heer *Sibour*. Onder die mandamenten verdient dat van den heer *Dupanloup*, bisschop van Orleans, eene bijzondere vermelding, wegens de welsprekende plaats daarin voorkomende, met betrekking tot de laatste Parijsche prelaten. Zij luidt aldus:

„Parijs! Parijs! Moet dan in die lange en eindelooze reeks onzer rampen, de oude zetel uwer hoogepriesters niet ophouden overstroomd te worden door hunne zweetdroppels niet alleen, maar door hunne tranen en hun vergoten bloed?... Moet men niet getroffen worden door die verschrikkelijke opeenvolging van op elkander gelijkende en zoo bedroevende feiten? Wordt niet de aandacht gevestigd op dat erfdeel van smart en op dat bloedige kruis, dat de aartsbisschoppen van Parijs sedert dertig jaren elkander schijnen over te geven?... Worden bij dezen nieuwen slag de herinneringen niet onwillekeurig opgewekt aan hem die wel geen geweldigen dood stierf, doch den moed bezat om dien te trotseren, en de verschrikkelijke vervolgingen leed die zulk een dood doen verwachten; aan hem, dien wij hebben zien ten grave dalen overladen met smart en verdriet, na standvastig en tot het einde onverwinnelijk de eer der priesterlijke waardigheid gehandhaafd en de haar verschuldigde achting gered te hebben, in weerwil van den steeds dreigenden stortvloed der volksongeregtigheden? Wordt ook niet de herinnering levendig aan dien anderen opperpriester, die door de goddelijke Voorzienigheid tot het heldenfeit der roemrijkste zelfopoffering werd uitverkoren? Helaas! dat edele, dat zuivere bloed was niet voldoende... Wederom is bloed gestroomd! Na den aartsbisschop als martelaar der christelijke liefde, moesten wij ook in zijnen opvolger den aartsbisschop als martelaar der regtvaardigheid hebben; en Mgr. *Sibour*, die zoo welwillende en liefdadige opperpriester, sterft heden als martelaar van zijne pligtsvervulling en van zijnen ijver voor de heilige kerkelijke tucht, en in het heiligdom zelf valt hij als het slagtoffer van zijne standvastigheid om er de onwaardigen uit te verdrijven!"

— Onder de papieren van *Verger* heeft men zijne eigene levensgeschiedenis gevonden en een aantal geschriften over verschillende onderwerpen. Hij bestreed o.a. zeer den ongehuwden staat der priesters. *Verger* was zeer driftig, maar zonderling tevens. Onlangs had hij een meisje een heilig beeld gegeven, bij hare communie, en daar achter op geschreven: „Dood zelfs geen mug, want die is even als gij zelf het beeld der Godheid!" Men vermoedt, dat *Verger* eensdeels zijne wraak heeft willen bevredigen, andersdeels zich als *Erostratus* een, al was het ook beruchten, naam heeft willen maken.

ENGELAND.

Onder den naam van *Aquariums* heeft men voor eenigen tijd in Engeland begonnen om, hetgeen wij in onze goudvisschen- en weervisschen-kommen hebben, meer in het groot te verkrijgen en met veel merkwaardiger uitslag. Men heeft namelijk in den dierentuin te Londen groote glazen bewaarplaatsen vervaardigd, waarin niet alleen zoetwater met zoetwatervisschen, maar ook zeewater met zeevisch, zeesiakken en hoorns, koralen en allerhande bewoners van de zee bewaard worden en zich in hunne merkwaardige levenswijze en gewoonten met het meeste gemak doen waarnemen. In het begin heeft men vele zwarigheden ontmoet in het spoedig bederven van het water, maar men heeft dit thans geheel overwonnen door hetzelfde middel te gebruiken dat de natuur aanwendt; het herstellen namelijk van de zuurstof, welke de dieren aan het water ontleenen, door het doen groeijen van waterplanten; en het zuiver houden van het water, door daarin waterslakken, welke van plantaardige stoffen leven, te plaatsen. Bij eene goede keuze van het een en ander, heeft men thans voor die vischkommen niet anders te zorgen dan dat het verdampende water worde aangevuld. Voor de zeewaterkommen behoeft men zelfs niet voor echt zeewater te zorgen, want de zouten uit de zee zijn thans afzonderlijk in pakjes te koop en vervormen het daarmede vermengde zoetwater tot volkomen bruikbaar zeewater. Te Londen zijn thans dépôts gevestigd, waar zoowel de vischkommen in allerhande grootte te bekomen zijn, als de planten en dieren, welke die bevolken moeten en de zouten, die zoetwater in zeewater hervormen.

— De aanbieding van kerkelijke ambten, die op onbeschaamde wijze gedreven wordt, begint eenigzins meer bedekt te geschieden, ten blijke, dat er toch eenige schaamte over dien schandelijken handel wordt gevoeld. Zoo leest men in eene der kerkelijke couranten: „Te koop een rectoraat op ongeveer 30 mijlen afstands van Londen, met een inkomen van 1400 pond sterling. De tegenwoordige eigenaar is tusschen de 60 en 70 jaren." Van dien aard volgen elkander 12 advertentien! 't Is waarlijk geen wonder, dat het Puseyismus om zich grijpt, bij zoo groote verbastering van de geestelijkheid der staatskerk.

— Men schrijft uit Londen: Tot heden weet men reeds, dat in de laatste stormen in onze wateren meer dan 100 personen het leven hebben verloren, waaronder 21 varensgezellen der reddingbooten, die in de poging tot verleenen van bijstand aan hunne in doodsangst verkeerende natuurgenooten, zelve den dood in de woeste baren vonden.

— Wij vernemen nog het volgende aangaande het vergaan der *Violet*, zijnde eene der mailbooten tusschen Ostende en Londen. Zij was eene der beste paketbooten, in de dienst, werd gebouwd voor rekening der Engelsche admiraliteit, en gevoerd door kapt. *Lyne*, die vele jaren als zoodanig had gefungeerd. De bemanning, in het geheel 17 man sterk, behoorde tot de oudste en meest ervaren zeelieden in de maildienst. Behalve dezen waren er nog een postbeambte, die de mail vergezelde en een passagier aan boord. Drie lijken zijn, aan een boei vastgeklampt, in de nabijheid van het wrak, op het Goodwinsand opgevischt. De Engelsche reddingsboot, die de schipbreukelingen te hulp kwam, moet het lot der *Violet* gedeeld hebben. Men meent de oorzaak van dezen ramp te moeten toeschrijven aan het verschrikkelijke weder, maar bovenal aan de hevige sneeuwjagt, waardoor men zich waarschijnlijk in de vuren vergist heeft. Het terugvinden der brievenpakket is ons nader bekend geworden. In eene boot zijn nog drie zeelieden op de Engelsche kust aan komen drijven, die door de koude schenen omgekomen. Bij het vertrek van de *Violet* begon het stormweder reeds met sneeuw op te zetten; een heer en dame hadden reeds passage genomen; toen het weder echter slechter werd, lieten zij even voor de afvaart hunne goederen weghalen en besloten zij den overtogt nog liever een dag uit te stellen. De kapitein wilde echter varen, omdat pas klagten waren ontvangen van de Engelsche administratie over de ongeregeldheid in de dienst.

DUITSCHLAND

Eenige dagen voor kersmis liepen de inwoners van Weenen in grooten getale naar de haven, om een schip te zien, dat geheel volgeladen met Kersboomen den Donau afkwam. Niet weinig was het publiek verbaasd, toen de rijks-ambtenaren plotseling die Kersboomen onder de menigte wierpen en men gewaar werd, dat het hier een smokkelhandel op uitgebreide schaal gold. Niet minder dan 250.000 sigaren bevonden zich aan boord, welke door de politie in beslag werden genomen.

BELGIE.

Te Antwerpen had dezer dagen een treurig voorval plaats: Een Protestantsch predikant hield sedert eenigen tijd in een lokaal aan het kanaal Falcon godsdienstige voordragten voor zijne geloofsgenooten. Weldra verspreidde zich onder het publiek het valsche gerucht, dat zijne toehoorders betaald werden, en reeds eergisteren verzamelde zich eene talrijke menigte voor het genoemde huis. Eergisteren avond drong een groote menigte lieden uit den laagsten stand de vergaderzaal binnen, verscheurde de daar aanwezige bijbels, sloeg de meubels stuk en dreigde den geestelijke te mishandelen. De policie maakte aan deze ongeregeldheden een einde, sloot het lokaal, waar zich nog 167 personen bevonden en nam elf der rustverstoorders in hechtenis.

ITALIE.

Uit Napels schrijft men van 30 Dec.: „Sedert 8 dagen regent het hier onafgebroken zoo geweldig voort, dat de wegen in moerassen herschapen zijn, terwijl orcanische-sirocco-stormen de zeegolven zich huizen hoog doen verheffen. Bij dit ongunstig weder zijn de kersfeesten ongenoten voorbijgegaan."

— De baron *Bentivegnai*, de aanlegger van den laatsten Siciliaanschen opstand, is den 20 December in de omstreken van Palermo doodgeschoten. Hij heeft zijne straf met moed ondergaan, na een kop koffij gedronken en zijn testament gemaakt te hebben. Voor zijn dood heeft hij verklaard, dat hij alleen het hoofd van den opstand was, tevens zijne makkers aan de zachtmoedigheid des Konings aanbevelende.

— Prinses *Marianne* der Nederlanden bevindt zich sedert eenigen tijd te Rome; zij heeft hare villa *Mattei*, op den Celius, aan de markiezin *v. Beauffrimont* voor 40,000 th. verkocht. De markiezin wil in deze villa een nonnenklooster stichten. De meeste villa's worden in kloosters veranderd.

CHINA.

Uit Schanghai hebben wij berigten tot 10 Nov. De Chinesche opstandelingen hebben weder eene overwinning op het keizerlijk leger behaald, dat de stad Schanghai heeft ontruimd, welke door de opstandelingen tegen het Hemelsche Koningrijk is bezet. Het gevecht had den 5 November plaats gehad, en den volgenden dag had het opperhoofd der opstandelingen de afzetting van de regerende dynastie geproclameerd, en de vestiging van de dynastie van Ming.

ZWITSERLAND.

Aan de *Suisse* wordt uit Neufchatel het volgende geschreven: „Een der onder cautie in vrijheid gestelde gevangenen is, op verzoek van den procureur-generaal weder gevangen gezet, nl. *Louis van Wesdehlen*, zoon van den graaf *F. Gs. van Wesdehlen*, die nog gevangen is. In strijd met de hem door den regter van instructie voorgeschreven gedragslijn handelende, onderhield hij eene geregelde correspondentie, met een Pruissisch officier, die den veldtogt tegen Zwitserland zal meêmaken. Hij had getracht zijn vader den 23 Dec. een door dien officier geschreven brief te doen toekomen.

ASSEN, 13 Januarij.

Wij hebben de navolgende Telegrafische berigten ontvangen.

's Hage, 13 Jan. Het wets-ontwerp omtrent het onderwijs handhaaft het christelijk beginsel en vereenzelvigt het volksonderwijs naar plaatselijke omstandigheden meer of min met godsdienstonderrigt. Het Rijk bezoldigt de openbare onderwijzers en hulponderwijzers geheel. De Gemeentebesturen zorgen voor schoollocalen, woningen en schoolbehoeften.

Amsterdam. Maandag, 12 Jan. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 63⅜ percent. Dito 4 pCt. $94\frac{13}{16}$ percent. *Rusland* bij Hope en comp. 1798 en 1816 5 pCt. 104 percent. *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 84¾ percent.

Granen en Zaden.

Koolzaad op 9 vaten lager; op April f 531-„. — Raapolie op zes weken op levering flaauwer; f 53½. — Tarwe 127 ponds nieuwe Geldersche f 320-„. — Overige Granen zonder handel.

De molenaar *Beins* van Eext is voornemens te Annerveensche-Kanaal een koorn- en pelmolen te bouwen; hij heeft reeds een stuk lands aangekocht.

— Te Meppel is eene afdeeling opgerigt van de vereeniging: tot afschaffing van den sterken drank; president is de heer *C. L. van Woelderen*, Secretaris ds. *C. J. Brutel de la Rivière*.

— De longziekte is buiten de Heerepoort te Groningen uitgebroken en wel op den stal van *H. Dijkhuis*, waar een rund aan die ziekte gestorven is, terwijl twee anderen, gedood zijnde, mede bleken besmet te zijn.

— Z. M. heeft tot militair lid van den militie-raad te Assen voor de ligting van 1857 benoemd den majoor *van Thielen*.

— Gisteren is het rekwest, hetwelk in deze gemeente heeft gecirculeerd, en het verzoek aan Z. M. den Koning bevat, om door zoodanige middelen, als Hoogstdezelve zal raadzaam achten, den aanleg van spoorwegen in de Noord-Oostelijke Provincien des Rijks te bevorderen, van hier verzonden, voorzien van de handteekeningen van 73 der notabelste ingezetenen.

— Gisteren morgen heeft de heer Officier van Justitie bij de Arrondissements-Regtbank alhier conclusie genomen in de zaak van de gemeente Meppel tegen de Drentsche Kanaal-Maatschappij wegens de ontbinding van het tusschen beiden bestaand contract en de teruggave der Meppeler sluis etc., en wel ten aanzien van de door de Maatschappij voorgestelde exceptie van onbevoegdheid. De heer Officier was van oordeel, dat niet de Regtbank te Assen, maar die te Amsterdam bevoegd was en concludeerde tot toewijzing der exceptieve vordering. Den 2 Febr. e.k. zal de Regtbank uitspraak doen.

— De kavaleristen, die in dit gewest dienst zullen doen als hulpmarechaussée, zijn reeds in deze Provincie aangekomen; het zijn 1 wachtmeester, 2 korporaals en 9 manschappen, allen bereden. Gisteren zijn de wachtmeester en de beide korporaals door de Regtbank beëedigd. Te Meppel, Smilde en Hoogeveen zullen detachementen gestationeerd worden, bestaande uit den wachtmeester of een der korporaals en drie manschappen.

* **Meppel, 12 Jan.** Meldden wij in het vorig no. van dit blad, dat de Nieuwjaars-donderdag hier zonder rustverstoring was afgeloopen, later hebben wij vernomen, dat er nog in den avond van dien dag vechterijen op den weg van hier naar Ruinerwold hebben plaats gevonden, waarbij een jongeling van Ruinerwold op vrij erge wijze met een mes is verwond geworden, zoodat van hier met spoed heelkundige hulp is ingeroepen, om de gapende wonden te verbinden. Wanneer zal toch de tijd aanbreken, dat onze jonge landlieden uit den omtrek met elkander in vrede en vriendschap bij zamenkomsten kunnen verkeeren! het schijnt zelfs, dat de vechterijen thans eer toenemen dan verminderen.

* **Dalen, 9 Jan.** Voor eenigen tijd gaf een jager alhier een zijner jagthonden present aan een heer uit Bellingwolde, gelegen in de provincie Groningen, die zich hier met zijn rijtuig bevond. Des morgens van den dag van vertrek, werd de hond in den wagen gezet en alzoo mede naar de plaats zijner bestemming vervoerd. De weg werd genomen over Borger, Stadskanaal, Onstwedde, enz. Te huis gekomen zijnde was de hond steeds bij zijnen nieuwen meester en vergezelde hem overal. Na een 8 dagen vertoefd te hebben nam hij op eenen goeden morgen de terugreis aan en zijn oude meester zag hem des anderen daags vroegtijdig arriveren. De afstand is 14 a 15 uur, het dier was er vroeger nooit geweest en in de heenreis niet anders dan een enkele keer in de herberg uit den wagen geweest. Wie staat niet verbaasd over het geheugen van dit dier!

* **Beilen, 9 Jan.** Alhier zijn in 1856 geboren 96 kinderen, 50 van het mann., 45 van het vrouw. geslacht en levenloos aangegeven 6, als 4 mann en 1 vrouw. geslacht. Overleden 76, als 36 mann. en 40 vrouw. geslacht, waarvan 25 ongehuwden van het mann. en 22 ongeh. van het vrouw. geslacht, 3 geh. van het mann. en 14 geh. van het vrouw. geslacht, 8 weduwenaars en 5 weduwen. In de gemeente zijn komen wonen 69 van het mann. en 53 van het vrouw. geslacht, vertrokken 38 van het mann. en 29 van het vrouw. geslacht. Gehuwd 12 paren, 9 jongmans met jonge dochters, 1 jongman met eene weduwe, 1 weduwenaar met eene jonge dochter en 1 weduwenaar met eene weduwe.

* **Zweelo, 10 Jan.** Schrijft men wel eens uit eene en andere gemeente over het slagten van zware varkens, ook van hier kan gemeld worden, dat men niet voor andere plaatsen behoeft ouder te doen. Gepasseerde week is bij den wethouder *J. Eefting* alhier een varken geslagt, hetwelk schoon aan den ladder woog 520 oude ponden; de schinken of hammen wogen te zamen 126 ponden en gemiddeld 63 ponden met 16 ponden plukvet. Men was met het varken in het laatst der maand Augustus l.l. begonnen te mesten, nadat het alvorens zes biggen had groot gebragt.

* **Nieuw-Buinen, 8 Jan.** Eene vermeldingswaardige gebeurtenis had dezer dagen hier plaats. Uit erkentelijkheid, liefde en achting voor hunnen predikant, den WelEerw. ZeerGel. Heer *W. Driesman*, verzamelden circa 25 ingezetenen uit deze gemeente onderling de som van f 99-„, om daarvoor Z.W.Ew. een varken present te geven. Van daag bood men Z.W.Eerw. een jong varken aan, dat voor f 80-„ was gekocht, 't welk in dank werd aangenomen. Waar daden als deze spreken, behoeft men geene woorden om aan te toonen, dat in deze gemeente tusschen predikant en gemeente banden zijn gelegd, en steeds inniger en digter worden toegehaald, in den geest des Evangelies.

* Ingevolge het nieuwe veenreglement heeft er hier den 6 jl. stemming plaats gehad voor 9 leden tot de hoofdcommissie der 9 markten van Eext tot Valthe. Als volmagten te Nieuw-Buinen zijn verkozen de heeren *Hs. Oosting* en *J. Meursing*, beide te Nieuw-Buinen.

* **Veendam, 8 Jan.** Tot nu toe is de talrijke Hervormde gemeente alhier door slechts *een* predikant bediend geworden, thans echter, na het overlijden van den heer *Sannes* hebben de ledematen dezer gemeente, wonende aan het beneden oosterdiep, alsmede die bij het benedenste verlaat, zich bij request tot kerkvoogden en notabelen der gemeente gewend, ten einde daar een kerk voor hen gebouwd worde, als reden opgevende, dat zij een half uur van de bestaande kerk verwijderd zijn, waarop ook de ledematen, wonende te Borgercompagnie onder deze gemeente, ten getale van 550 zielen, een dergelijk request hebben ingediend, om eveneens eene kerk te bekomen, daar zij op een afstand van één uur van de kerk verwijderd zijn. Met belangstelling ziet men de beslissing van het kerkelijk collegie in deze te gemoet. Wel weet men, dat het collegie voornoemd voornemens is, om twee Predikanten met een inkomen ieder van f 1500 te beroepen, door den voordeeligen staat der kerkelijke kas hiertoe in staat gesteld, daar de laatste plaatsverhuring f 2500 heeft opgebragt.

RAADSVERGADERINGEN.

Assen, 10 Jan. In de heden gehouden vergadering van den Raad waren de Voorzitter en alle leden van den Raad, uitgenomen de heeren *Oosting* en *Homan*, tegenwoordig. — Bij ongesteldheid van den Secretaris werd de heer *Pape*, klerk ter secretarie, belast met de functiën van Secretaris. — De rekening en verantwoording over 1855, is, na een paar wijzigingen, vastgesteld, zooals dezelve door Burg. en Weth. was ingediend, en wel in ontvang op *f* 29973.13 en in uitgaaf op *f* 27090.76½, zoodat er een batig slot bestaat van *f* 2882 36½. — Er is besloten, de schulden, ten laste der Hertekamp bestaande ad *f* 145.53½, ten laste der begrooting van 1856 te vereffenen. — Voor kennisgeving is aangenomen de mededeeling van HH. Ged. Staten, dat de begrooting voor 1857 is goedgekeurd. — Op voordragt van Burg. en Weth. is besloten, aan den heer *F. Dijkstra*, onderwijzer in de school voor de wis- en zeevaartkunde, eene toelage van *f* 100-„ te verleenen. — Er is besloten, aan den Koning op te zenden een adres, houdende verzoek om vrijstelling van 't zegelregt voor den Burg. stand, zakelijk bevattende de gronden, opgenomen in een adres van den gemeenteraad van Haarlem van gelijke strekking. — Er zijn twee aandeelen en wel nos. 5 en 14, ieder ad *f* 100-„, uitgeloot in de geldleening van *f* 2000-„ tot aankoop van gebouwen en grond voor de derde lagere school en onderwijzerswoning.

INGEZONDEN STUKKEN.

Dwingelo, 9 Januarij 1857.

Met groote bevreemding lazen wij in uw geacht dagblad, dat alhier op den tweeden kersdag verschillende baldadigheden zouden gepleegd zijn, en daardoor dat voor de Christenheid zoo beteekenisvolle feest ontheiligd zou zijn.

Ter eere van de jeugd van Dwingelo, moeten wij dat berigt bepaald tegenspreken, en wij kunnen zulks doen, dewijl, volgens een naauwkeurig en opzettelijk in het werk gesteld onderzoek, vooreerst ons gebleken is, dat hoegenaamd geene aanklagt van dergelijken aard bij de policie is geschied, en ten tweeden, dat de steeds ijverig surveilleerende drie policieagenten hoegenaamd van geenerlei baldadigheid iets gehoord of vernomen hebben, tenzij men het aanheffen van een vrolijk lied binnenshuis baldadigheid gelieft te noemen.

Wij hadden gehoopt, dat de ons bekende berigtgever, geenzins te verwarren met den geëerden correspondent van uw dagblad, zijn foutief berigt herroepen zou hebben, weshalve wij tot hiertoe met dit ons schrijven gewacht hebben.

Dwingelo's rustige jongelingschap, heeft met geene onverschillige oogen de blaam, op haar geworpen door eenen vreemdeling, gelezen, evenmin als Dwingelo's ingezetenen onverschillig zijn, wat van hen in openlijke dagbladen vermeld wordt. De verachting van velen is het deel geworden van den inzender.

Met de plaatsing dezer regelen zult gij, Mijnheer de Redacteur! hem, die zich noemt een vriend der waarheid, en zich teekent als altijd, zeer verpligten

S. E. S. S.

Oldeberkoop, 6 Jan.

Heden hield de vereeniging, *Eensgezindheid*, alhier gevestigd, hare gewone maandelijksche vergadering in het daartoe bestemde locaal van den kastelein *Lourens*. Bij deze gelegenheid mogten de leden der vereeniging herdenken het driejarig bestaan en bragten onderscheidene leden door redevoeringen als door bijdragen, het hunne bij, om het genot van het feest te verhoogen.

Wenschelijk ware het zeker, dat op andere plaatsen ook zoodanige vereenigingen werden opgerigt, en even als de vereeniging hier, mogten medewerken, om de goede harmonie tusschen de inwoners te bevorderen, het houden van volksfeesten (zoo als in de jongstverloopene maand Augustus door eene harddraverij, van deze vereeniging uitgegaan, heeft plaats gehad) te vermeerderen, en de winteravonden op eene gepaste manier te verkorten.

F.

Mijnheer de Redacteur!

Vergun aan 't onderstaande een plaatsje in UEds. geëerd dagblad:

Aan 't Jageren-korps!

Met verwondering, Spitsbroeders! zult gij de bekendmaking uit Annen, voorkomende in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van den 8 dezer gezien hebben, waarbij ons de grove onwaarheid gedebiteerd wordt, als zoude *Willem Takens* in 't jagtsaizoen van 1856 aldaar 567 stuks wild geschoten hebben, waaronder, nota bene, 391 patrijzen, en, om de zaak nog meer te verfraaijen, 34 korhoenders behooren, zegge 34!

Onwillekeurig rees bij U, hiervan ben ik overtuigd, de gedachte op: „dat moet wel een voortreffelijk schutter zijn — deze gaat mij verre te boven."

Neen, mijne broeders, er zijn meer zulke jagers, en, wat meer zegt, velen die hem overtreffen.

Steller dezer regelen is met de heldenfeiten van *Takens* als jager meer van nabij bekend, en durft U daarom gerust de verzekering geven, dat hij volstrekt niet meer als naber gelijk is, en dat het geschrijf, als zoude door hem 567 stuks wild in 1856 geschoten zijn, niets anders dan een verzinsel, of liever gezegd, loutere snoeverij is.

Wat let het ons, broeders! om ook aan den Volke te verkondigen, dat wij vijf- a zeshonderd patrijzen gescho-

DE VERTELLER ENZ.

Allerlei.

Het ware toch onder de tegenwoordige tijdsomstandigheden niet te wenschen, dat er véél zulke eters en drinkers bestonden, als waarvan het onderstaande versje, hetwelk bij gelegenheid van het Costerfeest (treuriger gedachtenis) uit aardigheid overgenomen is van eene schilderij, hangende in eene herberg in de omstreken van Haarlem, melding gemaakt. Dan toch, zouden de levensbehoeften, nu reeds zoo hoog, nog hooger stijgen. Maar wel was het wenschelijk dat dezelfde hoeveelheid, ook thans nog voor hetzelfde geld kon worden verkregen en de „goede oude tijd" eens in dit opzigt mogt wederkeeren. — Maar . . . . Het versje luidt aldus:

Als men zestien honderd en acht-en-twintig schreven,
Was de Hertog van Langeveld in de fleur van zijn leven;
Heeft een' maaltijd gedaan van twee uren, en at
Dees naar beschreven spijs, zoo ons de waard vertelde,
Die hem de spijs en drank met eigen hand bestelde:
Acht pond roggebrood en vier tarwe bollen fijn,
Tien pond zoete melksche kaas en haring een dozijn;
Nog liet hij met der haast nog door het keelgat snappen
Het goed achtguldens bier, omtrent de veertien flappen.
De waard rekent 't gelag, hier wel terdeeg oplet,
't Beliep de gulden vier en nog vijf stuivers bet.

Te Berlijn heeft men eene vereeniging opgerigt, onder den pompeusen titel van: Koninklijk-Pruissische vereeniging tot accliatisatie. Zij heeft ten doel, om de invoering van vreemde planten en dieren, welke den mensch van nut en van dienst kunnen zijn, te bevorderen, en ten minste te zorgen voor derzelver uitbreiding en veredeling. Men heeft daartoe op het oog goed ingerigte verzamelingen, periodieke tentoonstellingen en doelmatige verdeeling der ingevoerde voorwerpen. Voorts zal men eereblijken uitreiken, ondersteuningen in geld doen en verkoopingen aanleggen. De vereeniging zal dan ook door de geschenken die zij ontvangt en de aankoopen welke zij doet, een soort van archief aanleggen.

De oude Bonkenberger was een advocaat in Duitschland, die niet alleen gezien was bij alle regtskundigen, maar ook bij al de vagebonden en spitsboeven van den omtrek, en wel in zoo hooge mate, dat, toen hem eens zes ganzen waren ontstolen, de dieven den bestolene zelf als hun verdediger kozen. „Maar, brutale rekels! hoe kun je mij tot verdediger willen, mij dien gij bestolen hebt?" — „Ja, mijnheer de advocaat, als wij niet wisten dat gij zoo edel denkt, dan hadden wij hetook niet gewaagd, want ziet gij, het is eene zaak van vertrouwen, en als gij ons er niet doorhelpt, zijn wij verloren!"

De nasleep van den grooten oorlog in de Krim heeft reeds aanleiding gegeven tot velerlei kleine lotgevallen van soldaten, die er aan hebben deelgenomen. Ziehier een niet onaardig voorval, dat dezer dagen met een onderofficier is voorgevallen: Na de inneming van den Mala-

ten hebben, — op 't papier toch is zulks geen kunst, — doen echter is anders wat.

Neen, waarde zonen van *Nimrod!* trachten wij door verdere beoefening van het geliefkoosde vak, het allen zóó verre te brengen, dat wij in waarheid, in één saizoen, niet op het papier, maar in 't veld, 567 stuks wild mogen vellen.

Een Jager en vriend der waarheid.

CORRESPONDENTIE.

De inzender van het berigt nopens de baldadigheden, welke te Vledder zouden zijn gepleegd, tracht de waarheid van dat berigt door eenige vragen te staven. Wij verwachten, dat hij de naauwkeurigheid van dat berigt beter kunne aantoonen. Wij zijn volstrekt niet gediend met berigten, die alleen op losse geruchten steunen en van welker waarheid men zich niet heeft overtuigd. — De vergelijking tusschen den sterken drank en den Bijbel is in overweging, gelijk mede het stuk uit Coevorden over de policie aldaar.

ADVERTENTIEN.

Het HOOFDBESTUUR van 't Genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe maakt bij deze bekend:

Dat op de prijsvraag, door het Genootschap uitgeschreven, om een **LANDBOUWLEESBOEK voor de Drentsche Scholen enz. enz.**, waarvan de tijd van inzending met 1 Januarij 1857 was verstreken, is ingekomen een enkel antwoord, geteekend met de spreuk: *Als het getij verloopt, moet men de bakens verzetten.*

Het Hoofdbestuur voornoemd:
VAN ECHTEN VAN HOLTHE,
Voorzitter.
L. OLDENHUIS GRATAMA,
Secretaris.

Gewone Vergadering, met Dames,
van 't Departement Assen der Maatschappij ***tot Nut van 't Algemeen***, op WOENSDAG den 14 Januarij 1857, des avonds te zeven uren. — Spreker de heer Dr. M. J. NOORDEWIER.

Namens 't Bestuur,
A. Th. HOSTEIJN, *Secretaris.*

Het Armbestuur der R.-C. Gemeente alhier is voornemens, op WOENSDAG den 14 Januarij 1857, de gewone ***DRIEMAANDELIJKSCHE COLLECTE*** te houden.

Assen den 12 Januarij 1857.

Namens het Armbestuur,
M. MICHELS.

Uit de hand te koop,

bij de Wed. J. ELTING en Cons. te Valthe, gemeente Odoorn:

Eene aanzienlijke partij **SCHILHOUT**, al EIKEN, om in den eerstvolgenden Zomer te kappen, staande in de nabijheid van Valthe, op ongeveer een $\frac{1}{2}$ uur afstands van het Oranje-Kanaal.

De Assurantiemaatschappij tegen BRANDSCHADE te *Zutphen*,

verzekert tegen **VASTE PREMIEN** alle ROERENDE en ONROERENDE **GOEDEREN** tegen schade, ontstaan door BRAND of het INSLAAN van den BLIKSEM.

Zij wordt gewaarborgd door een kapitaal van f 500,000 en door een RESERVEFONDS. De premiën zijn uiterst matig gesteld, als: Van particuliere woonhuizen van steen en met pannen gedekt 80 cents van iedere f 1000; van het meubilair daarin insgelijks 80 cents; van landbouwerswoningen van steen en met pannen gedekt f 1.50, met riet of stroo gedekt f 2.25; andere gebouwen enz. naar rato.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen te Assen bij de Agenten:

E. A. SMIDT en J. KLOEKERS.

Op VRIJDAG den 16den Januarij 1857, ten huize van den Heer J. WIND, 's avonds te 7 uur, ***FINALE VERKOOP bij inzate en PALMSLAG van een overdekte PRAAM***, genaamd *DE JONGE JOHANNES*, groot 51 tonnen, met alle **OPGOED**, laatst bevaren door schipper H. DE VROOME, en thans liggende te Smilde bij de werf van T. OSSEL.

Tevens zal alsdan worden VERKOCHT ***de lading TURF*** in dat schip voorhanden.

Notaris: H. H. VAN LIER.

Op WOENSDAG den 14 Januarij 1857, 's avonds te 6 uur, zal door den heer P. J. L. EEKHOUT te Smilde, ten huize van AALTJE LUXWOLDA, in *de nieuwe Veenhoop* te Smilde, publiek ten VERKOOP worden aangeboden:

Eenige perceelen best BOVENVEEN ter vergraving, gelegen aan de Eekhouts Wijk te Smilde, zijnde meestal BLAAUWVEEN.

Notaris: H. H. VAN LIER.

Op DINGSDAG den 20sten Januarij 1857, zal door den ondergeteekenden Notaris, ten huize van den Logementhouder J. H. WIND te Smilde, 's avonds te 6 uur, ten verzoeke van REINDER en CORNELIS DE JONGE, publiek bij ***PALMSLAG*** worden geveild:

1o. Eene zeer vruchtbare ***BOERENPLAATS***, gelegen aan den Straatweg, bijlangs de Krommewijk te Smilde, bevattende BOERENBEHUIZINGE, ARBEIDERSHUIS, BOUW- en GROENLAND en VELDGROND, te zamen bij inzate gebragt op . . . . f 19170—13.

2o. De ***EIGENDOM*** eener BEHUIZINGE en GROND, in erfpacht uitgedaan tegen f 10 jaarlijks, bij inzate gebragt op . . . f 185—50.

Notaris: H. H. VAN LIER.

De Notaris A. J. C. TELLEGEN te Smilde, zal op WOENSDAG den 21 Januarij, des avonds ten 6 uur, in het Logement *de Veenhoop* bij H. J. RONNER aldaar, ten verzoeke van Mevr. de Wed. D. L. J. KIJMMELL te Havelte, in het openbaar Verkoopen:

Een uitmuntenden EIKEN BOSCHKAMP om te schillen, groot 1 bunder, 16 roeden en 70 ellen, gelegen achter het zoogenoemde Koeland te Hijkersmilde.

Mr. G. R. VOORMEULEN VAN BOEKEREN, Notaris te Stads-Kanaal, en Mr. J. C. VAN SLOOTEN, Notaris te Veendam, zullen, ten verzoeke van B. H. SINNIGE en Kinderen, krachtens Regterlijke Autorisatie, op ***ZATURDAG den 17 Januarij 1857***, des morgens te 10 uur, ten huize van den Vallaatsmeester J. J. HUIZINGA te Stads-Kanaal, gemeente Wildervank, publiek Verkoopen:

I. Eene rojale en hecht sterke

Behuizing,

waarin sedert een aantal jaren, de handel in *MANUFACTUUR- en KRUIDENIERSWAREN* is uitgeoefend, voorzien van ruime ZOLDERS, KELDERS, PUT- en REGENWATERSBAK, en verdere GERIJFELIJKHEDEN, benevens een afzonderlijk ***SCHUURTJE, TUIN en APPELHOF***, staande en gelegen in de negende honderd roeden te Stads-Kanaal, gemeente Wildervank, Oostkant.

II. Een ***HUIS, ERF en TUIN***, mede aldaar gelegen, naast het vorige perceel.

III. Twee ***HEEMSTEDEN***, mede aldaar gelegen, Westkant, tegenover het eerste perceel, op ieder van welke 30 VRUCHTBOOMEN.

IV. DE ONDERGROND,

van de ***PLAATS nummer 4***, gelegen onder de Gemeenten Wildervank en Gasselte, achter vorenstaande Heemsteden, groot ongeveer 5 Bunder, in 6 perceelen.

V. Een Kamp ***BOUWLAND***, gelegen onder de gemeente Wildervank, in de Mond van Gasselter-Nieuwveen, groot ongeveer 76 roeden, in vijf HEEMSTEDEN.

VI. Eene ***HEEMSTEDE***, gelegen te Stads-Kanaal, gemeente Onstwedde, Oostkant, in de 13de honderd roeden.

VII. EENE PUT

BOVENVEEN,

op de plaats Nummer ***14***, Markte van Buinen, gemeente Borger, Zuidkant.

VIII. Eene put ***BOVENVEEN***, op de Plaats Nummer 22, in dezelfde markte, Noordkant.

IX. Den ***EIGENDOM*** van eene behuisde HEEMSTEDE te Nieuw-Buinen, groot f 5—00, in gebruik bij G. FLINKER.

X. ***Drie opene VLOTPRAMEN.***

HIJKEN.

I, Op DONDERDAG den 15 dezer, des voormiddags ten 10 ure, zullen ten huize van Hk. BOER J[illegible] Hijken, gemeente Beilen,

FINAAL WORDEN VERKOCHT;

I. Voor A. J. VREDEVELD te Hijken:
a. Een ***HUIS en HOF*** te Hijken.
b. 60 roeden ***BOUWLAND*** op den Hij[illegible] esch.
c. Drie ***Koeijen WEIDE*** nabij Hijken;
d. $1\frac{1}{4}$ dagwerk ***HOOILAND*** in O[illegible] veld;
e. Ongeveer 3 bunders ***HEIDEGRON[illegible]*** nabij Hijken, benevens:
f. Ongeveer 5 bunders ***HEIDEGROND*** [illegible] ***VEEN***, aan het Oranjekanaal nabij Smilde;

II. Voor R. J. VREDEVELD te Hijken:
a. 2 dagwerk ***HOOILAND***, onder Hijke[illegible] genaamd *HET VLEDDER;*
b. Bijna 2 bunders ***HEIDEGROND***, na[illegible] Hijken, geschikt voor den aanleg van [illegible] Dennenbosch; en
c. Ongeveer 5 bunders ***HEIDEGROND*** [illegible] **VEEN** aan het Oranjekanaal, nabij Smilde.

III. Voor Hk. BOEK Sr. te Hijken:
Ongeveer 6 bunders ***Heidegrond*** [illegible] ***Veen***, aan het Oranjekanaal, nabij Smilde.

Alles tot lage prijzen geveild.

Westerbork, 12 Januarij 1857.

Notaris: Mr. J. T. KIJMMELL.

BURGERLIJKE STAND.

Hoogeveen, 3—10 Jan. Ondertr. J. Koster met [illegible] Bakker. — Bev. H. van der Sleen geb. Veldman, van d.; [illegible] van der Wolde geb. Brandligt, van z.; B. Bremer geb. Bloe[illegible]berg, van d.; G. Zwiep geb. Botter, van d.; A. Guchel[illegible] geb. Hartman, van d.; A. Lunenborg geb. Doldersum, v[illegible] d.; A. Koster geb. Smand, van z.; T. Schonewille geb. A[illegible]kerman, van d.; M. ten Hoorn geb. Visscher, van z. [illegible] Overl. H. H. Pit, weduwe van R. A. Strijker, 84 j; [illegible] Snippe, ruim 17 j. Voorts is aangegeven een levenloos ki[illegible] van het mannelijk geslacht van J. M. Vlietstra en J. D. Lom[illegible]

MARKTBERIGTEN.

ZWOLLE, 9 Jan. Tarwe f 10,75 a f 9,00. Rogge f 7,[illegible] a f 7,00. Boekweit f 7,40 a f 6,75. Aardappelen f 1,80 [illegible] f 1,70. Boter per Ned. ℔ f 1,15 a f 0,95; per $\frac{1}{8}$ vat f 23,[illegible] a f 22,50.

AMSTERDAM, 9 Jan. TARWE prijshoudend bij eeni[illegible] partij voor stijfselmakerij gekocht; 118 ℔ Friesche f 255 a[illegible] de Zaan; 116 ℔ bonte dito f 240 aan de Zaan. — Over[illegible] GRANEN zonder handel. — KOOLZAAD dadelijk zon[illegible] handel, op het Voorjaar onveranderd, op het Najaar lag[illegible] op 9 vat. Olie in April £ $89\frac{1}{2}$; Sept. en Oct. £ $78\frac{1}{2}$ [illegible]dende, £ 79 latende. — LIJNZAAD zonder handel. — RAA[illegible] OLIE dadelijk onveranderd, op levering flaauwer; op 6[illegible] f 54; Vliegend f $52\frac{1}{2}$; Mei f $49\frac{1}{2}$; Najaar f $46\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$. [illegible] LIJNOLIE dadelijk traag, op levering, vooral het Naj[illegible] merkelijk hooger; op 6w. f $40\frac{1}{2}$; Vliegend f $39\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Vo[illegible]jaar f $39\frac{3}{4}$, $40\frac{1}{4}$; Najaar f $41\frac{1}{2}$. — HENNEPOLIE op 6[illegible] f $43\frac{1}{4}$; Vliegend f 47. — RAAPKOEKEN per 1040 stu[illegible] f 83 a 87. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 9 a $14\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM, 7 Jan. MOUTWIJN. Om het besloten w[illegible]ter wordt geen prijs genoteerd. — JENEVER 100 pct. Am[illegible] proef f 22 a $22\frac{1}{2}$ per vat contant.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1857.

	pct.	9 Jan.	10 Jan.		pct.	9 Jan.	10 Jan.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{7}{16}$	*Spanje*, Obl.	$1\frac{1}{4}$	$23\frac{11}{16}$	$23\frac{3}{\ldots}$
„ „	3	$75\frac{3}{8}$	$75\frac{3}{8}$	Obligatien	3	$40\frac{5}{8}$	40[illegible]
„ „	4	$94\frac{11}{16}$	95	Binnenl.	3	$37\frac{9}{16}$	$37\frac{5}{8}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	$89\frac{3}{4}$	$90\frac{1}{8}$	Amortisable			
Handelm.	$4\frac{1}{2}$			Bewijz. Coup.		$5\frac{9}{16}$	$5\frac{9}{16}$
O.-I. Leening	4	$94\frac{1}{8}$	$94\frac{3}{8}$	*Oostenrijk*,			
Aand. H.Spw.				Oblig. Goll	5	$79\frac{1}{8}$	[illegible]
Aand. R.Spw.	$4\frac{1}{2}$			» »	4	62	62
Ned. B.				» Metal.	5	$73\frac{11}{16}$	$73\frac{3}{4}$
Maats. Weld.				» » N.	5	$83\frac{15}{16}$	$84\frac{1}{4}$
Rusland,				» Nation.	5	$74\frac{15}{16}$	$74\frac{15}{\ldots}$
Obl. Hope	5	$103\frac{7}{8}$	$103\frac{3}{4}$	» »	$2\frac{1}{2}$	$38\frac{3}{8}$	$38\frac{3}{\ldots}$
Dito 1831/33	5	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{4}$	*Belgie*, Cert.	$2\frac{1}{2}$		
Cert. 1840	4	84	84	Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{9}{16}$	$51\frac{5}{\ldots}$
» Stieglitz	4		$83\frac{1}{2}$	*Portug.*, Obl.	3	$44\frac{1}{16}$	$44\frac{1}{\ldots}$
Cert. v. Ass.	6	$64\frac{5}{16}$	$64\frac{5}{16}$	Brazilien	5		$96\frac{3}{\ldots}$
Polen,				Weener aandeelen	4		
Aand. fl. 500	f	151	151				
Obl.	4	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{3}{4}$				

9 Jan. Met uitzondering van Mexikaansche, Venezuelasch[e] en Grenadasche fondsen, die tot lagere prijzen werden afgeg[e]ven, was de markt overigens algemeen williger gestemd.

10 Jan. Handel en variatie waren weinig beteekenend.

---

koft, had zich een sergeant der Zouaven, bij gemis aan officieren, die allen onder het vijandelijk schroot gevallen waren, aan het hoofd gesteld van hen, die van zijne compagnie waren overgebleven, en toog daarmede door de half in puin verkeerde straten van Sebastopol. De Russen naar de brug geweken, die beide deelen der stad aan elkaâr verbindt, beschoten van die zijde de stad met kogels en bommen, en onze manschappen zochten zich daartegen te beschermen achter een huis, dat de inwoners, op de sterkte der Russen vertrouwende, naauwelijks verlaten hadden. Een kreet wordt op de eerste verdieping gehoord; en de sergeant ijlt toe en ziet eene schijnbaar doode vrouw in haar bloed badende en een kind in hare armen. Het onnoozel wicht te nemen, het naar eene benedenkamer in veiligheid te brengen, dit was voor den braven sergeant het werk van slechts weinige seconden. Des avonds gaf men het kind ter verpleging aan de marketentsters, die in zorg er voor wedijverden. Later werd het kind over Marseille naar Parijs gebragt. Intusschen kwam jl. woensdag een rijtuig voor de kazerne Péponière: en daaruit steeg eene in rouw gekleede dame, vergezeld van een grijsaard; zij verzocht den sergeant B... te spreken; doch men antwoordde haar, dat hij eerste luitenant was en in de nabijheid woonde. Derwaarts begaven zich de bezoekers. Zoodra de jonge dame de eenvoudige kamer van den officier binnentrad, zonk zij op een stoel in onmagt. — Zij vond daar haar kind, dat zij te Sebastopol verloren had, terug, zich vermakende met het speeltuig van den Nieuwjaarsdag. De luitenant B. verhaalde eenvoudig zijn gedrag, gaf innig bewogen het kind aan zijne moeder terug, met het verzoek het nu en dan te mogen bezoeken. — Tegenwoordig is het hôtel der gravin C... met evenveel blijdschap vervuld als vroeger met droefheid. De brave luitenant wordt er niet alleen door de jonge weduwe als vriend des huizes, maar als een weldoener ontvangen; en misschien zullen naauwere banden later zijn vaderschap, door moed en liefdadigheid aanvaard, bezegelen.

In Engeland beklaagt men zich over het groot aanta[l] huizen, waar geestrijke drank wordt verkocht: hetwel[k] aldaar, ongeveer één op de 180 inwoners bedraagt, te[r]wijl dit in Nederland ten minsten één op 85 is! In gee[n] land ter wereld ook, voor zoo ver ons bekend is, vin[dt] men eene zoo onbeperkte vrijheid tot kroeghouden als i[n] ons *gezegend* vaderland!

RAADSELS en CHARADES.

LVII. Mijn geheel bestaat uit 2 deelen. Mijn eerste deel [is] de naam van eene rivier; wanneer men mijn tweede de[el] omkeert, kom ik bij het kaartspel te pas; mijn gehe[el] vindt men bij duizenden en ook zijn er slechts twee o[p] aarde.

Gedrukt bij **GRATAMA** te Assen.